

bitraria huiusmodi sedes, quae a sola Superioris generalis praesentia naturam sedis ordinariae et principalis mutuatur, tum rectae rationi, tum Concilii verbis ac sensui plane adversatur. Quapropter, quum Nobis compertum sit, in aliquibus Ordinum regularium constitutionibus assignatum reperiri locum pro residentia Superioris generalis, eiusque curiae; in aliis vero Ordinibus, ubi constitutiones de eo nihil statuunt, eandem residentiam veteri consuetudine esse praefinitam: quoties de Ordinum huiusmodi Superioribus Generalibus agatur, eorum sedem ordinariam principalem, ad effectum de quo agitur, illam esse, et censi decernimus, quae ab ipsorum Constitutionibus, vel ab inveterata consuetudine praedicta praescribi dignoscitur; idque tantummodo monasterium, non vero aliud, in quo, quacumque de causa, Superior generalis commoratus fuerit, pro ordinaria Generalis sede haberi praecipimus, licet ipse Generalis ibi actu non resideat.

18. Quodsi aliqui sint religiosi Ordines seu Congregationes, quarum constitutionibus, vel consuetudinibus minime praefinitum sit monasterium, in quo Abbas generalis, seu caput Ordinis residere debeat, nullum monasterium pro eiusdem Generalis sede ordinaria principali, ad effectum eximendi parochum ab Episcopi iurisdictione et visitatione, ex eo tantum haberi debere statuimus, quod solus ipse Superior generalis in eo degat, absque consuetis ministris, quos in Ordine regendo socios habet; sed illud dumtaxat monasterium pro sede Generalis ordinaria principali haberi volumus, quod semel ipse Superior generalis seu caput Ordinis, initio generalatus, elegerit pro sua stabili residentia, et officialium seu ministrorum praedictorum. Verum si, facta semel huiusmodi electione,

eandem postmodum variare praesumpserit, declaramus, neque monasterium initio electum, neque alterum, etiamsi cum sua Curia eo se transtulerit, privilegia ordinariae et principalis generalitiae sedis habiturum.

19. In omnibus autem praemissis exemptionum casibus, salvum semper atque illaesum esse volumus eorum Episcoporum ius, si qui supradictas parochiales ecclesias, earumque rectores visitare consueverint, nimirum tam illas, quae monasteriis seu domibus iis adnexae sunt, in quibus Generales Ordinum Superiores sedem ordinariam principalem, vel a suorum Ordinum constitutionibus, vel ab inveterata consuetudine praefinitam habent, quam eas, quae ab ipsis Superioribus Generalibus alias pro ordinaria principali residentia fuerint electae, et nihilominus, huiusmodi residentia durante, Episcopi visitationi, iurisdictioni et correctioni subiectae fuerint.

Decernentes etc. etc.

Datum Romae apud S. Mariae Maiorem anno Incarnationis Dominicae 1744, VIII Idus Nov. etc.

XIV.

Ex Encycl. Benedicti XIV « Magno cum » de tollendis abusibus ab oratoriis privatis, quae sunt in domibus laicorum; § 19-24. — 2 Jun. 1751.

19. Reliquum est, ut de sacris functionibus dicatur, quae in iis oratoriis fieri possunt, quae in domibus privatorum sunt, et in quibus non plures, quam unicam tantum Missam celebrari permissum est, nisi cum forte cupiam ex speciali gratia concessa facultas esset fa-

ciendi, ut secunda celebretur. Quod ad Baptismatis Sacramentum attinet, iam in Viennensi Concilio sub Pontifice Clemente V decretum fuit, ne Baptismus in aliis locis conferri posset, praeterquam in ecclesiis, in quibus sacri huius lavacri fontes reperiuntur, nisi cum casus necessitatis adesset, aut cum de regum, vel principum filiis ageretur, quemadmodum in Clementina unica de *Baptismo, et eius effectu*, videre est.

20. Quod autem Sacramentum Poenitentiae respicit, iam in Rituali Romano sub titulo de *Sacr. Poenitentiae*, cum de sacerdote sermo sit, qui confessiones audit, statutum fuit: *In ecclesia, non autem in privatis aedibus, confessiones audiat, nisi ex causa rationabili, quae cum inciderit, studeat tamen id decenti ac patenti loco praestare*. Rituale a Pontifice Paulo V confirmatum fuit. Et magnus ecclesiasticae disciplinae instaurator, sanctus Carolus Borromeus, tum in Instructione Sacramenti Poenitentiae, tum in Monitis ad confessarios, atque in primo suo Provinciali Mediolanensi Concilio id inculcare non praetermisit, quemadmodum in Actis Ecclesiae Mediolanensis, editionis civitatis eiusdem *Part. I, pag. 11, Part. IV, pag. 520, eadem Part. IV, pag. 761, et pag. 773* videre est; *pag. autem 775*, Superioribus Regularium inculcat, ut id a subditis eorum exacte adimplendum curent. Cum autem a praedictis confessariis Regularibus prolata in medium facultas esset audiendi ubique confessiones fidelium, quam sibi ea ratione afferebant, quod in Pontificis Clementis X Bulla *Suprema* nulla loci limitatio fieret; idem ipse Pontifex declaravit, *nullam facultatem* (in praedicta Constitutione sua) *fuisse tributam Regularibus audiendi Confessiones Sacramentales in privatis domibus, ac proinde minime licere eisdem Regularibus cuiusvis Ordinis etc.*

Sacramentum Poenitentiae administrare in domibus privatis, extra casus a iure permisso. Quod decretum cum Praesulis Fagnani subscriptione editum, variis in locis impressum est; ut in appendice ad Synodum Fulginatensem, quae a bon. mem. Iosaphat Baptistelli, civitatis eiusdem Episcopo, anno 1722 celebrata fuit.

21. Quod pertinet ad Communionem paschalem, quae ab unoquoque catholico Paschatis tempore recipienda est, ex praescripto, tum Decreti Concilii Lateranensis in *cap.* Omnis utriusque sexus, de *poenitentibus et remissionibus*, tum Concilii Tridentini *Sess. 13, cap. 10, can. 10*, nemo est qui ignoret praeceptum hoc in propria parochiali ecclesia adimplendum esse, aut in alia ecclesia cum proprii Episcopi vel parochi licentia, secundum varias dioecesium consuetudines. Porro fel. record. Praedecessor Noster Paulus Papa IV Fratribus Minoribus privilegium concessit, ut sacram Eucharistiam omnibus Christifidelibus in eorum ecclesiis distribuere possent, excepta tamen die Paschatis Resurrectionis; atque hoc privilegium a s. m. altero Praedecessore Pio Papa V *per communicationem*, ut dicitur, ad omnes Regulares extensum fuit.

22. Verum quia, secundum praecedentem Eugenii IV Constitutionem, paschale tempus, intra quod Communionis praeceptum adimplendum est, a Dominica Palmarum initium habet, ac Dominica in Albis terminatur; cum exortum dubium fuisset, num licitum Regularibus foret, intra praescriptum eorumdem dierum terminum sacram Eucharistiam fidelibus in eorum ecclesiis distribuere, resolutum fuit: die Paschatis nemini distribui posse, ne illis quidem, qui intra sanctiorem hebdomadam paschali praecepto in propria parochiali ecclesia satisfecissent; posse quidem Regu-

lares aliis paschalis temporis diebus fideles in eorum ecclesiis sacra Eucharistia reficere; hac tamen conditione, ut Communionem refecti scirent, non ideo se a praecepto illo exemptos esse, ut paschalem in propria parochiali ecclesia Communionem recipere deberent. Illustria Congregationis Concilii decreta sunt quibusdam in causis, Senonensi videlicet, Burdigalensi et Mechliniensi, quae a Nobis in Nostro *de Synodo dioecessana* Tractatu *lib. 7, cap. 42, n. 3* relata sunt.

23. Extra paschalem vero Communionem, cum in sacro Tridentino Concilio *Sess. 22, cap. 6, de Sacrificio Missae*, quae subiicimus verba legantur: « Optaret « quidem sacrosancta Synodus, ut in singulis Missis « fideles adstantes non solum spirituali affectu, sed Sacramentali etiam Eucharistiae perceptione communicarent, quo ad eos sanctissimi huius Sacrificii fructus uberior perveniret », non defuit, qui ex iisdem verbis deduceret, quod certe et clare inde consequatur, ut in privatis oratoriis, quando in ipsis celebrandi Missam facultas est, distribui Eucharistia possit iis, qui Missae praesentes adsunt, neque ad hoc praestandum ullo particulari indulto; opus sit. Super huiusmodi quaestionis capite Nos in *nostra Institut. 34, § 3*, disseruimus, inter eas, quas tum, cum Bononiae resideremus, ecclesiae illius archiepiscopatum gerentes, publicavimus, quas quidem Institutiones cum italico sermone edidissemus, postea Romae latine redditae atque impressae sunt. Ibi autem expositam paulo ante opinionem retulimus; verum aliam esse subiunximus, quae Episcopi licentiam requirit, ut, qui domesticum oratorium domi habet, dum Missae in eodem interest, communicare possit. Huiusmodi opinio tum bono rerum ordini, tum Romanae etiam consuetudini, sive praxi

cohaerens Nobis visa est; ac proinde ordinavimus, ne in privato oratorio recipi Communionem posset ab iis, qui in eodem Missae intersunt, quam vel saecularis sacerdos, vel sacerdos regularis celebraret, nisi vel Nostram, vel Generalis Vicarii Nostri licentiam obtinisset.

24. Neque etiam in praesens voluntas Nobis aut ratio est cur ab hoc systemate recedamus. Siquidem, cum Nos in magna illa controversia super Communionem illis distribuenda, qui Missae praesentes cum sint, eandem petunt, quae aliquot abhinc annis in Italia exorta fuit, postquam Tridentini Concilii verba retulissemus, atque eorum zelum commendassemus, qui inter sanctae Missae celebrationem Communionem recipiunt, ecclesiasticos quoque pastores excitavissemus, ne Eucharistico cibo illos fraudarent, qui eiusdem famelicis forent; cum, inquam, animadvertissemus, eiusmodi circumstantias dari posse, in quibus vel temporis, vel loci ratione, Episcoporum prudentia opportunum factum existimet, sacram Eucharistiam etiam illi, qui Missae interfuit, minime distribui; eo magis quod, iuxta praesentis temporis disciplinam, libera eidem facultas pateat, ut eandem alio loco, atque alio tempore recipere possit; ordinavimus, ut in hoc debita proprii Superioris praecepto obedientia praestari deberet, cui qui morem gerere recusasset, nimis manifestum indicium praebuisset, quam parum animo dispositus ac paratus esset ad altaris Sacramentum recipiendum, quemadmodum in Literis Nostri, quarum initium est: *Certiores effecti*, et quae in Bullario Nostro *tom. 1, n. 64* leguntur, videre est.

XV.

S. Officii declaratio circa absolutionem Massonum, qui exterius tantum se tales exhibent. — 27 Iunii 1838.

Poenae ecclesiasticae a plurimis Romanis Pontificibus in eos statutae sunt, qui societati, quam « Liberatorum Muratorum » dicunt, nomen dedissent, atque iuramentum de arcano servando in eorum conventiculis emisissent. Dubium exoritur, utrum ii, quos licet emissi iuramenti poeniteat, communicando tamen cum caeteris eidem sectae adhaerentibus, vel eorum conventicula adeundo, vel alio quolibet modo veros eiusmodi societatis cultores se palam exhibere perseverent, ad Poenitentiae aut Eucharistiae Sacramenti participationem legitime per confessarium possint admitti. Sacerdotes inveniuntur nonnulli qui huiusmodi homines reapse admittunt. Ut igitur certa confessariis norma praebeatur, quaeritur utrum *in quacumque orbis regione* hominibus *liberatorum muratorum* societati aggregatis, qui iuramenti de secreto servando vinculis invicem consociati in unum corpus coalescunt, iuramenti exigendi more apud eandem sectam adhuc vigente, sacramentalem absolutionem licite aut valide confessarius impertiatur, priusquam ipsi absolute et positive praedictam damnatam societatem in perpetuum relinquunt. Quaeritur quomodo se gerere debeat confessarius.

Huic petitioni S. C. S. Officii sub die 5 Iulii 1837, respondit: « Iuxta exposita, non licere ».

Cum autem ortum sit dubium, utrum verba illa

non licere includant, in casu exposito, etiam invaliditatem absolutionis, exoratur S. C. ut dignetur id declarare.

R. Affirmative, iuxta Constitutiones Apostolicas. — 27 Iunii 1838.

XVI.

S. Congr. Concilii instructio « Cum moneat Glossa » pro confectioe processus in causis matrimonialibus. — 22 Aug. 1840.

Cum moneat Glossa (*in cap. fin. de frig. et malef.*) in causis matrimonialibus omnem cautelam esse adhibendam propter periculum animarum, quod et docuit Sanchez (*de matrim. lib. 7 disp. 107*) et Card. Argenvilliers (*in dissert. matrimonii, relat. inter vota Constantini P. 5 vol. ult. n. 16*), plura hinc a Sacris Canonibus sancita sunt, ut tutum ac rectum iudicium efformari queat. Ad removendas vero fraudes, quae coniugum malitia vel collusionem saepe oriebantur, S. M. Bened. XIV (*in Constit. Dei Miseratione*) processum conficiendum esse praecepit sub poena nullitatis omnium actorum, ut probationibus undequaque accuratissime cumulatis, in causis huiusmodi omnium gravissimis, in quibus agitur de Sacramenti validitate vel nullitate, ac de dissolvendo vinculo matrimoniali, iudices in proferendo iudicio tuti conquiescere possent. At quia saepe in hoc difficillimo processu acta minus recte et apte ad veritatem eruendam conficiebantur, S. Congregatio saepius instructiones edidit, ac normam praescripsit quam Episcopi sequerentur.

Cum itaque in huiusmodi causis non de iure alterutrius partis tantum, sed praecipue de Sacramentali vinculo dissolvendo agatur, processus acta, non ad instar aliorum iudiciorum, praesertim civilium, sed iuxta SS. Canones, citatam S. M. Bened. XIV Constitutionem et praesentem instructionem, erunt efformanda. Ea itaque non vernaculo sed latino sermone erunt conscribenda, exceptis tamen excipiendis, nimirum articulis, interrogatorii, responsionibus ad ea, et peritorum relationibus; praesertim vero decreta, et sententia, quae iuxta priscos mores erit conficienda, latina lingua exarabuntur. Praeterea cum a Sacro Conc. Trid. (*sess. 24 cap. 20 de ref. § Ad haec*), ac etiam a S. M. Bened. XIV (*in cit. Constit. Dei Miseratione § 4*) causarum matrimonialium cognitio quibusvis iudicibus inferioribus, non obstante quovis privilegio ac praescriptione, fuerit sublata, ac Episcoporum tantum examini et iurisdictioni reservata, etiam prae Abbatibus vere Nullius, licet Cardinalitia dignitate fulgentibus, iuxta S. Congregationis resolutiones, hinc tutius erit, ut nedum sententia proferatur, sed etiam acta processus per Episcopum, vel per Ecclesiasticam personam specialiter ab eo delegandam conficiantur.

Hisce praemissis, quoties aliquis ex coniugibus instantiam in scriptis porriget super nullitate Matrimonii, Episcopus Iudicem, si velit, delegabit, deinde ipse, vel Iudex delegatus, citari mandabit Defensorem Matrimonii, quatenus in curia Episcopali iam deputatus existat; sin minus, idoneum virum deputabit iis qualitatibus praestantem, quas superius memorata Constitut. S. M. Benedicti XIV requirit, eumque citari mandabit. Defensoris Matrimonii erit praefixa die accedere ad praestandum iuramentum se munus suum diligenter et

incorrupte expleturum, et omnia voce ac scriptis deducturum, quae ad validitatem matrimonii sustinendam conferre poterunt. Praeterea hic defensor matrimonii citandus erit ad quaelibet acta, ne vitio nullitatis ipsa tabescant. Ipsi, qui pro Sacramenti validitate stat, semper et quodcumque acta processus, etsi nondum publicati, erunt communicanda; semper, et quodcumque eius scripta erunt recipienda; ac novi termini eo flagitante erunt prorogandi, ut ea perficiat et exhibeat.

Praefinita die in citatione, comparebit instans pro nullitate; et tunc Defensor Matrimonii tradet interrogatoria clausa et obsignata Cancellario seu Notario, aperienda illo postulante ex Iudicis decreto in actu examinis, super quibus interrogandus erit coniux instans pro nullitate. Iis ea addet etiam in actu examinis ex officio Iudex, quae ex responsionibus magis apta conspiciet ad veritatem eruendam sive in declarationem responsionum datarum, sive super novis circumstantiis resultantibus, quod erit intelligendum etiam de aliis interrogatoriis, super quibus caeteri omnes de re instructi erunt examinandi.

Cum itaque advenit statuta dies, pars nullitatem matrimonii allegans comparebit, ut supra dictum, coram Iudice, adstante Defensore Matrimonii et Cancellario. Iudex deferet parti examinandae iuramentum de veritate dicenda, et deinde reserabit interrogatoria exhibita, ut supra dictum est, a Defensore Matrimonii, eaque singulatim proponet, audiet responsiones, easque dictabit Cancellario.

Interim dum pars erit examinanda, ipse Cancellarius exscribet in processu primam interrogationem, et deinceps singulas ex ordine, post quas scribet respon-

siones a Iudice dictandas. Si quod interrogatorium, ut superius monitum est, addatur ex officio a Iudice vel a Defensore Matrimonii, Cancellarius interrumpet ordinem progressivum, et adnotabit *interrogata ex officio*; et scripta interrogatione et responsione, reassumet ordinem progressivum interrogationum exhibitarum a Defensore Matrimonii.

Si examen una sessione absolvi non poterit, Iudex illud suspendet, ac destinabit etiam diem et horam pro reassumptione et prosecutione iisdem modo ac forma facienda, ut supra dictum est. Absoluto examine, Cancellarius leget clara et intelligibili voce responsiones datas, facta examinato facultate variandi et declarandi datas responsiones, prout ei libuerit. Tandem iudex deferat iuramentum eidem coniugi, se vera dixisse, atque nunquam ante publicationem processus se evulgaturum sive interrogationes propositas, sive responsiones datas. Deinde ipse subscribet, et, si fuerit illiteratus, per signum Crucis; dein Iudex et Defensor validitatis matrimonii apponet suam subscriptionem, et Cancellarius de actu rogabit.

Poterit pars examini subiecta vel illico post examen vel etiam deinceps antequam publicetur processus, si velit, articulos proponere, super quibus etiam, citato Defensore Matrimonii, erit examinandus alter coniux; et quatenus etiam ab hoc articuli proponantur, erit iterum citandus coniux qui primus fuerat interrogatus; et adstante Defensore Matrimonii, super articulis ab altero propositis audietur.

Haec norma, quae data fuit pro instantis examine, servanda erit, congrua congruis referendo, in quovis alio examine.

Expleto examine illius coniugis qui actor fuit in

promovenda nullitatis querela, sequitur examen alterius coniugis, quod erit conficiendum iisdem prorsus methodo ac lege, quae praescriptae fuerunt in praecedentibus paragraphis, ac sub iisdem interrogatoriis actori propositis, vel aliis additis, vel novis confectis, prout Defensor Matrimonii in Domino censuerit.

Deinde procedendum erit ad examen *septimae manus*, hoc est septem propinquorum ex utroque latere ad formam Text. (*in Cap. Litterae Vestrae: de frig. et malef.*). Ut id facilius exequi Iudex valeat, Defensor Matrimonii citabit partem attricem, ut indicet septem sibi sanguine vel affinitate coniunctos, si fieri possit, sin minus septem vicinos bonae famae. Singuli, audita prius lectura examinis seu confessionis coniugis eos inducentis, erunt interrogandi, utrum perspectam habeant religionem et honestatem illius coniugis, ut propterea sibi verisimile sit, ac credant eum vera dixisse. Similiter instante Defensore Matrimonii citandus erit alter coniux, ut etiam ipse indicet septem propinquos vel affines, iisque deficientibus, septem vicinos bonae famae, qui ut supra dictum est deponant; seorsim erunt hi quatuordecim conflantes septimanam manum examini subiiciendi designatis diebus et horis, delato prius iuramento singulis. Defensor Matrimonii interrogatoria clausa exhibebit, ut superius dictum est.

Liberum erit coniugibus testes bonae famae ac de re instructos inducere, qui omnes seorsim et methodo hactenus praescripta erunt examini subiiciendi.

Si alios etiam Defensor Matrimonii ex actis iam confectis deprehendet de re instructos, hos etiam citabit, ut examini subiiciantur. Si qui forsitan absentes noscantur, qui commode ad civitatem accedere nequeant etiam ob distantiae sumptus, vel ad partis instantiam,

vel, ea silente, ad instantiam Defensoris Matrimonii erunt ab Episcopo illius Dioecesis, in qua morantur, examinandi iuxta interrogatoria ab eodem Defensore conficienda, ac clausa et obsignata transmittenda, deputato ab eodem Episcopo altero idoneo viro, qui praestet requisitis in Bulla saepius laudata S. M. Bened. XIV praescriptis, quique expleat munus Defensoris validitatis matrimonii, et examini adsit.

Omnes vero testes, congrua congruis referendo, rogandi erunt praesertim quando initum fuerit Matrimonium; utrum inter Coniuges mutui amoris et benevolentiae signa intercesserint: quamdiu in eadem domo vel civitate cohabitaverint: utrum innotuerit eos consummationi operam dedisse; an inde matrimonium consummatum censeretur; de causis consummationem impeditivis; de conquestionibus, quando et cum quibus factis, et cur nolint amplius in matrimonio permanere.

Si querela super impotentia versetur, interrogandi erunt periti physici, quos coniuges consuluerunt.

Praeterea, quatenus querela super nullitate ex iis sit, ut solvi possit matrimonium, si coniuges illud non consummarunt, tunc procedendum erit ad inspectionem corporis coniugum seorsim sequenti methodo perficiendam, instante praesertim Defensore Matrimonii.

Iudex praefiget terminum tam utrique coniugi, quam Defensori Matrimonii, ad exhibendas notulas peritorum medicorum et chirurgorum confidentium et diffidentium pro utriusque coniugis inspectione, congrua congruis referendo.

Exhibitis notulis a partibus, Iudex eliget quinque peritos, tres scilicet medicos, et duos chirurgos ex his, in quibus partes consentiant; sin minus ex officio eos, qui tamen partibus non sint rationabiliter suspecti, de-

putabit, atque curabit, ut deputatio cadat super celebrioribus civitatis tum quoad scientiam, tum quoad religionem et honestatem; atque his peritis facultatem dabit recognoscendi corpus viri, adhibitis honestis mediis ad explorandam ipsius potentiam, nec non facultatem, quatenus non conveniant in prima inspectione, iterum accedendi. Atque in eodem decreto diem, horam et locum destinabit, in quibus periti accedent, ut inspectionem perficiant.

Designata die et hora, ad locum accedent Iudex, Defensor Matrimonii, Cancellarius, ac Periti. Singuli ex peritis, ac seorsim, corpus viri inspicient ea qua fieri poterit decentia; et factis experimentis, quae iuxta artem, non tamen illicitis, opportuna iudicabunt, singuli scriptam emittent relationem.

In inspectione et relatione haec praecipue investiganda et referenda erunt:

An adsint signa physice certa impotentiae deducta ex conformatione partium, aut ex aliquo vitio quod apparere poterit. An adsint signa, quae moralem certitudinem inducant impotentiae, et quatenus existant, quae sit huius impotentiae causa, utrum sit impotentia perpetua insanabilis, ac praecedens matrimonium, an signa impotentiae sint dubia vel aequivoca.

Peracta relatione a singulis seorsim, Defensor Matrimonii exhibebit interrogatoria clausa, sigillata, super quibus fieri debet examen Peritorum, sibi que reservabit ius addendi alia interrogatoria, ac iterum ea ad examen revocandi. Si examen singulorum Peritorum eadem die perfici nequiverit, iudex aliam diem designabit, ut illud prosequatur. Uterque ex Peritis tum ante examen iuramentum praestabit de veritate dicenda, tum post examen iuramento dicta confirmabit, sese propria manu

subscribens, Iudex, Defensor validitatis Matrimonii, et Cancellarius se subscribent, qui actum rogabit.

Procedendum etiam erit ad inspectionem corporis mulieris, Iudex, ut supra dictum est de peritis, tres saltem Obstetrices deputabit, quae a duobus saltem peritis uno medico, et altero chirurgo, ut supra seligendis, sedulo erunt instruendae de recognoscendo visu et tactu in muliebrium inspectione. Statuta autem huius inspectionis die, mulier erit traducenda ad domum honestae Matronae pariter a Iudice deputandae pro infrascripta praestanda personali adsistentia, atque adstantibus semper tribus Obstetricibus et Matrona, immergenda erit in balneo aquae tepentis a Peritis prius recognoscendo, quod sit aquae purae, quo in balneo per spatium saltem trium quadrantium horae unius permanere debet: quo tempore transacto, adstantibus semper et praesentibus Matrona, et Obstetricibus, statim ne ullum spatium, aut momentum temporis mulieri detur, quo ad arctandum vas ullo medicamento, aut aliqua fraude uti queat, ad ipsius corporis inspectionem a singulis seorsim deveniendum erit, adstante semper et praesente Matrona; qua in re prospiciendum etiam, ut haec recognitio fiat tempore tantum diurno et in cubiculo luminoso, ut ex inspectione huiusmodi utrum mulier virgo sit, an violata et corrupta, adhibitis artis regulis, exactius deprehendatur.

Iudex, Defensor Matrimonii et Cancellarius cum Peritis, ut supra ad domum Matronae accedent. Peracta hinc recognitione, seorsim singulae Obstetrices referent de virginitatis, aut corruptionis indicia ab inspectione resultantibus, an certa et qualia supersint signa et argumenta intemerati, aut corrupti claustrum virginale, et an ulla fraus ad virginitatem simulandam adhiberi po-

tuerit. Deinde super his magis praecise deponent in responsionibus ad interrogatoria, quae clausa et obsignata exhibebit Defensor validitatis Matrimonii. Deinde formali examini erunt subiiciendi Periti, quorum iudicium erit exquirendum super relatis et depositis ab Obstetricibus. Tandem examen subire debet quoque Matrona quoad praestitam toto balnei et recognitionis tempore adsistentiam, servatis quoad examen iis omnibus quae superius dicta sunt, congrua tamen congruis referendo.

Quatenus Defensori Matrimonii nulla alia probatio exquirenda videatur, nullamque putet aliam Iudex pro sua diligentia assumendam, finis imponetur probationum collectioni et publicabitur processus, edito super hoc decreto a Iudice, factisque subscriptionibus ab eo, a Defensore Matrimonii, et a Cancellario. Haec habenda methodus. Quae in actis continentur, nemini nec ipsis quidem coniugibus eorumque Defensoribus erunt communicanda ante processus publicationem, uno excepto Defensore Matrimonii, cui libera semper et quoadcumque erit actorum inspectio et examen.

Locus deinde erit defensionibus. Liberum etiam erit Defensori Matrimonii post processus publicationem novas probationes exquirere, cum agat favore Sacramenti, et numquam bina sententia nullitatis conformis transeat in rem iudicatam, ac reassumi causa possit etiam post initas novas nuptias a partibus iuxta Constitutionem saepius citatam *Dei miseratione*.

Omnibus absolutis, et cum nil amplius deducendum censuerit Defensor Matrimonii, sententiam proferet Episcopus.

Si hac Matrimonii nullitas decreta fuerit, debet Defensor Matrimonii appellare iuxta citatam Constitu-

tionem, nec poterunt Coniuges ad alia vota transire nisi post obtentam alteram sententiam conformem super nullitate, sub poenis contra polygamos constitutis in citata Constitutione *Dei miseratione*. Deinde transmittenda erunt acta ab Episcopo ad Iudicem, ad quem provocatum fuit, in copia authentica, soluta per partem diligentiore compctenti mercede Cancellario.

XVII.

Pii IX Literae Apostolicae « Cum illud », quibus aliqua dubia circa sacra S. R. E. Cardinalium et Episc. utensilia declarantur. — I Jun. 1847.

1. Cum illud plurimi referat, ut in Apostolicis concessionibus nullus detur dubitationi locus, quae animos torqueat ac controversias excitet, idcirco, si quam existere ambiguitatem noverimus, ad eam avertendam curas Nostras libenter intendimus. Iam vero praeter indultum testandi de propriis bonis, quod venerabilibus Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus sancta haec Sedes tribuere solet per Apostolicas Literas in forma Brevis incipientes *De benignitate Sedis Apostolicae*, iisdem per alias similes Literas in forma Brevis, quarum initium *Cum fel. rec. Urbanus VIII*, facultas conceditur disponendi de sacris utensilibus favore alicuius ecclesiae, seu capellae, vel loci pii, non obstante Constitutione Urbani VIII *Aequum est* edita die 24 Iulii anno 1642, qua sacra Cardinalium utensilia Pontificio sacrario attribuuntur. Verum quum in memorato postremo Brevis, etiam quando agitur de Cardinalibus Archiepiscopis et Abbatibus, ex quodam invento usu

addi consueverit clausula: *salvaque in praemissis quoad ecclesias cathedrales, metropolitanas, aut patriarchales, quibus praefueris, seu quas alias ex concessione vel dispensatione Apostolica in titulum, administrationem, seu commendam obtinueris, dispositione Constitutionis fel. rec. Pii PP. V anno 1567, tertio kalendas Septembris anno secundo*; saepe saepius dubia exorta sunt circa interpretationem et vim huiusmodi reservationis, eo vel magis quod in superius memorato Brevis *De benignitate Sedis Apostolicae* praefatae S. Pii V Constitutioni in ea parte, quae sacra utensilia respicit, aperte derogatur. Si namque Romani Pontifices Cardinalibus quoque Archiepiscopis, Episcopis, et Abbatibus, privilegium disponendi de sacris utensilibus concedere solent, illud frustraneum et illusorium foret, quatenus adiecta clausula eam vim haberet, quam verba praefatae se ferunt. His quoque accedebat, quod nonnulli sacrorum canonum interpretes doceant, Cardinales, utpote qui in memorata S. Pii V Constitutione speciatim nominati non sint, ea lege minime teneri, etsi alii contrariam sententiam tueantur.

2. Quae cum ita essent, ven. Frater Noster Petrus Cardinalis Ostini nunc Episcopus Albanensis, qui tunc temporis episcopalem ecclesiam Aesinam regabat, enixe postulavit a fel. rec. Gregorio XVI, Praedecessore Nostro, ut rem certo definiret, atque expresse declararet, an Cardinales Episcopi, seu Abbates *Nullius*, in Apostolicis memoratis Literis S. Pii V, Praedecessoris Nostri, comprehendantur; ac statueret, quaenam sacra ornamenta et supellectiles et utensilia S. R. E. Cardinalium ad sacrarium Pontificium ex memorata Constitutione Urbani VIII, et quaenam Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum et Abbatum

Nullius, sive cardinalitia dignitate fulgeant, sive illa careant, ad ecclesias cathedrales ex superius citata Sancti Pii V Constitutione revera spectent, et quomodo facienda sit divisio sacrarum suppellectilium et utensilium, quando Episcopus sive successive, sive simultaneae, plures ecclesias gubernaverit.

3. Nos igitur, qui in memorati Decessoris Nostri bo. me. Gregorii XVI locum, licet immerentes, suffecti sumus, ad praecidendas omnes hac super re dubitationis ac controversiae causas, de consilio VV. FF. Nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis et consultationibus Episcoporum et Regularium praepositorum, haec, quae sequuntur, auctoritate Nostra Apostolica decernimus et mandamus: I. Cardinales Episcopos teneri quoad sacra utensilia lege lata in Constitutione S. Pii V incipiente *Romani Pontificis*, exceptis tamen Cardinalibus Episcopis suburbicariis, necnon exceptis pariter Cardinalibus Abbatibus *Nullius*, qui in Romana Curia morantur, quorum sacra utensilia, attenda citata Constitutione *Aequum est* Urbani VIII, Praedecessoris Nostri, ad Pontificium sacrarium spectabunt. II. Firmis remanentibus clausulis derogatoriis Constitutionis S. Pii V, cuius initium *Romani Pontificis providentia*, in Literis in forma Brevis incipientibus *De benignitate Sedis Apostolicae* apponi solitis, in altero Brevis, quod incipit *Cum fel. rec. Urbanus VIII*, auferatur clausula, qua salva edicitur eadem Piana Constitutio, eiusque loco substituantur ea, quae sequuntur: *Quod si ecclesiis abbatialibus, cathedralibus, metropolitanis, patriarchalibus praefueris, seu quas alias ex concessione et dispensatione Apostolica in titulum, administrationem, seu commendam obtinueris, te vehementer hortamur, prout iam Benedictus XIV, Praedecessor Noster, in sua Constitutione*

incipiente Inter arduas *Cardinales hortabatur, ut in praedictis rebus disponendis eas ecclesias prae oculis habeas, ceterisque praeferas.* Quae vero hoc in articulo praescripsimus, ea ad singulos Cardinales extendimus, qui ante praesentium Literarum publicationem enuntiatam testandi ac disponendi facultatem obtinuerunt, perinde ac si in respectivis indultis expressa essent. III. Sacra utensilia, quae vigore Constitutionis S. Pii V incipientis *Romani Pontificis*, ecclesiis cathedralibus debentur, haec esse edicimus: Mitras scilicet, planetas, pluvialia, tunicellas, dalmaticas, sandalia, chirothecas, albas cum cingulis, lineos amictus, et his similia; item missalia, gradualia, libros cantus firmi et musicae, libros pontificales, alterum, cui titulus Canon Missae; item calices, patenas, pyxides, ostensoria, thuribula, vas aquae benedictae cum aspersorio, pelvim cum urceo, vasa sacrorum oleorum, et urceolos una cum pelvibus et tintinnabulo, palmatorias, icones pacis, cruces archiepiscopales, candelabra cum cruce pro altaris usu, baculum pastorem, faldistorium, aliasque res sacras sive paramenta, sive ornamenta, sive vasa, si quae sunt, etiam ex eorum natura usui profano congrua; dummodo non per accidens, sed permanenter divino cultui sacrisque functionibus fuerint destinata; exceptis annulis et crucibus pectoralibus etiam cum sacris reliquiis, et iis omnibus utensilibus cuiusvis generis, quae legitime probentur ab Episcopis defunctis comparata fuisse bonis ad ecclesiam non pertinentibus, neque constet ecclesiae fuisse donata. Volumus propterea teneri ac debere Episcopos conficere in forma authentica inventarium sacrorum utensilium, in quo pro rei veritate expriment, quando acquisita fuerint, et speciali nota describant, quae ex ecclesiae redditibus ac proventibus

sibi compararunt, ne alias praesumi debeat ea omnia redivisibus ecclesiae comparata fuisse. Quod vero pertinet ad utensilia sacra S. R. E. Cardinalium ad sacrarium sacelli Summi Pontificis spectantia, nullam haberi volumus rationem qualitatis et naturae redivisum quibus comparata fuerint, et praeter ea, quae in Constitutione Urbani VIII, incipiente *Aequum est* in specie enumerata sunt, alia verbis generalibus tantum expressa intelligi volumus, sandalia, chirothecas, lineos amictus, albas cum cingulis, item pyxides, ostensoria, vas aquae benedictae cum aspersorio, vasa sacrorum oleorum, et urceolos cum pelvibus ac tintinnabulo, tandem baculum pastorem, faldistorium, palmatorias, icones pacis, thuribulum, et his similia, exceptis annulis et crucibus pectoralibus etiam cum sacris reliquiis. IV. Quando Episcopus duas vel plures ecclesias successive rexerit, sacra utensilia dividi volumus proportionaliter inter ecclesias cathedrales, habita ratione fructuum ac temporis, iuxta Constitutionem S. Pii V incipientem *Romani Pontificis*. V. Ubi vero aliquis Episcopus simul praefuerit duabus vel pluribus ecclesiis unitis, vel in perpetuam administrationem concessis, quae habeant Capitulum et Cathedralem ecclesiam propriam ac distinctam, sacrorum utensilium divisionem faciendam esse edicimus aequis partibus singulis ecclesiis cathedralibus, quatenus earumdem ecclesiarum unitarum, seu in perpetuam administrationem concessarum redivisus non sint divisi, sed unam episcopalem mensam perpetuo constituent; si vero redivisus divisi fuerint ac separati, divisionem fieri volumus singulis ecclesiis cathedralibus proportionaliter ratione fructuum. VI. Quodsi constet, Episcopum, qui per translationem duabus ecclesiis successive praefuerit,

comparasse sibi omnia sacra utensilia redivisibus tantum unius ecclesiae, nulli divisioni locus erit, sed eadem sacra utensilia ad ecclesiam cathedralem tantum spectabunt illius dioecesis, ex cuius episcopalis mensae proventibus fuerint acquisita. Haec volumus et mandamus, decernentes has literas firmas, validas atque efficaces esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri ac obtinere, eisque, ad quos spectant seu spectabunt, plenissime suffragari; sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et extraordinarios iudicari ac definiri debere; irritumque et inane esse quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus, si opus fuerit, Nostra et cancellariae Apostolicae regula de iure quaesito non tollendo, aliisque Apostolicis, atque in universalibus, provincialibusque, et synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus et ordinationibus, ceterisque etiam speciali et individua mentione ac derogatione dignis in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romae apud sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die 1 Junii 1847, Pontificatus Nostri anno primo. — Aloisius Card. Lambruschini, a Rebus Apostolicis.

XVIII.

S. C. Indulg. decretum circa Surdo-Mutos. — 15 Martii 1852.

Urbis et Orbis. — Cum ad indulgentias acquirendas persaepe contingat, ut inter praescriptas condiciones vocales quoque preces iniungantur, postulante Eminen-

tissimo et Reverendissimo Domino Cardinali Iacobo Aloisio Brignole pii instituti surdorum ac mutorum in Urbe Protectore, cum etiam plures moderatores horum institutorum idipsum enixe postulaverint, propositum fuit dubium huic Sacrae Congregationi Indulgentiarum: *An et quomodo Surdo-Muti supplere valeant impotentiae, qua delimentur, preces recitandi pro indulgentiis acquirendis iniunctas?* Re mature discussa tum prius ab uno ex praefatae Congregationis Consultoribus, tum demum ab Eminentissimis Patribus in comitiis generalibus apud Vaticanas Aedes die 16 Februarii huius anni habitis, ipsis EE. PP. eiusdem Consultoris voto adhaerentes responderunt: Supplicandum Sanctissimo pro generali decreto ab hac Sacra Congregatione evulgando, atque Apostolica auctoritate firmando, cuius vi statuendum:

1. *Quodsi inter opera pro lucranda indulgentia praescripta sit visitatio alicuius ecclesiae, surdo-muti ecclesiam ipsam devote visitare teneantur, licet mentem tantum in Deum elevent et pios affectus.*

2. *Quodsi inter opera sint publicae preces, surdo-muti possint lucrari indulgentias iis adnexas corpore quidem coniuncti caeteris fidelibus in eodem loco orantibus, sed pariter mente tantum in Deum elevata, et piis cordis affectibus.*

3. *Quodsi agatur tandem de privatis orationibus, proprii mutorum et surdorum confessarii valeant easdem orationes commutare in alia pia opera aliquo modo manifestata, prout in Domino expedire indicaverint.*

Facta itaque de praefatis omnibus SS^{mo} D. N. Pio PP. IX per me infrascriptum S. Congregationi Indulgentiarum Cardinalem Praefectum relatione in Audientia diei 15 Martii currentis anni, Sanctitas Sua non

modo praedictum votum approbavit, verum etiam huiusmodi gratiam ac concessionem peramanter elargitam per generale decretum publicari mandavit. - F. Card. Asquinius, Praef. - A. Colombo, Secret.

XIX.

S. Officii Encycl. ad Episcopos de Magnetismo. — 4 Aug. 1856.

In Congregatione Generali S. R. et Universalis Inquisitionis habita in Conventu S. M. supra Minervam (fer. IV. 30 Iulii 1856) Em̄i ac Rm̄i DD. Cardinales in tota republica christiana adversus haereticam pravitatem Generales Inquisitores, mature perpensis iis quae circa magnetismi experimenta a viris fide dignis undequaque relata sunt, decreverunt edi praesentes literas encyclicas ad omnes Episcopos ad magnetismum abusus compescendos.

Etenim compertum est, novum quoddam superstitionis genus inveni ex phaenomenis magneticis, quibus haud scientiis physicis enucleandis, ut par esset, sed decipiendis ac seducendis hominibus student neoterici plures, rati posse occulta, remota, ac futura detegi magnetismi arte, vel praestigio, praesertim ope muliercularum quae unice a magnetizatoris nutu pendent.

Nonnullae iam hac de re a S. Sede datae sunt responsiones ad peculiare casus, quibus reprobantur tanquam illicita illa experimenta, quae ad finem non naturalem, non honestum, non debitis mediis adhibitis assequendum, ordinantur; unde in similibus casibus decretum est Feria IV. 21 Aprilis 1841: *Usum ma-*

gnetismi, prout exponitur, non licere. Similiter quosdam libros eiusmodi errores pervicaciter disseminantes prohibendos censuit S. Congregatio. Verum quia praeter particulares casus de usu magnetismi generatim agendum erat, hinc per modum regulae sic statutum fuit Feria IV 28 Iulii 1847: « Remoto omni errore, sorti-
« legio, explicita aut implicata daemone invocatione,
« usus magnetismi, nempe merus actus adhibendi media
« physica aliunde licita, non est moraliter vetitus, dum-
« modo non tendat ad finem illicitum aut quomodolibet
« pravum. Applicatio autem principiorum et mediorum
« pure physicorum ad res et effectus vere supernatu-
« rales, ut physice explicentur, non est nisi deceptio
« omnino illicita et haereticalis ».

Quamquam generali hoc decreto satis explicetur licitudo, aut illicitudo, in usu aut abusu magnetismi, tamen adeo crevit hominum malitia, ut neglecto licito studio scientiae, potius curiosa sectantes, magna cum animarum iactura ipsiusque civilis societatis detrimento, hariolandi divinandive principium quoddam se nactos gloriantur. Hinc *somnambulismi*, et *clarae intuitionis*, uti vocant, praestigii mulierculae illae gesticulationibus non semper verecundis abreptae, se invisibilia quaeque conspicere effutiunt, ac de ipsa religione sermones instituere, animas mortuorum evocare, responsa accipere, ignota ac longinqua detegere, aliaque id genus superstitiosa exercere ausu temerario praesumunt, magnum quaestum sibi, ac dominis suis divinando certo consecuturæ. In hisce omnibus quacumque demum utantur arte, vel illusionem, cum ordinentur media physica ad effectus non naturales, reperitur deceptio omnino illicita, et scandalum contra honestatem morum.

Igitur ad tantum nefas, et religioni, et civili socie-

tati infestissimum efficaciter cohibendum, excitari quam maxime debet pastoralis sollicitudo, vigilantia ac zelus Episcoporum omnium. Quapropter quantum, divina adiutrice gratia, poterunt locorum Ordinarii, qua paternae charitatis monitis, qua severis obiurgationibus, qua demum iuris remediis adhibitis, prout attentis locorum, personarum, temporumque adiunctis, expedire in Domino iudicaverint, omnem impendant operam ad huiusmodi magnetismi abusus reprimendos et avellendos; ut dominicus grex defendatur ab inimico hominum, depositum fidei sartum tectumque custodiatur, et fideles sibi crediti a morum corruptione praeserventur.

XX.

Pii IX Litterae encyclicæ « Amantissimi » super obligatione applicandi Missam pro populo diebus festis reductis. — 3 Maii 1858.

I. Amantissimi Redemptoris Nostri Christi Iesu Unigeniti Filii Dei tanta fuit erga homines benignitas et charitas, ut, veluti optime nostis, venerabiles Fratres, humana indutus natura non solum saevissimos pro nostra salute cruciatus, atrocissimamque crucis mortem perpeti, verum etiam in augustissimo sui Corporis Sanguinisque Sacramento nobiscum semper morari, ac nos peramanter pascere et nutrire voluerit, quo ipse in coelum rediens ad dexteram Patris nos et sui numinis praesentia, et tutissimo spiritualis vitae praesidio communiret. Neque contentus nos tam insigni ac plane divina dilexisse charitate, beneficia beneficiis cumulans, suique in Nos amoris divitias profundens

effecit, ut probe intelligeremus, quod, cum dilexisset suos, in finem dilexit eos. Namque se aeternum Sacerdotem esse declarans secundum ordinem Melchisedech, suum in catholica Ecclesia sacerdotium perpetuo instituit; et illud idem sacrificium quod ipse ad universum humanum genus a peccati iugo ac daemone captivitate vindicandum et redimendum in ara crucis, pretiosissimo suo Sanguine effuso, semel peregit, pacificans sive quae in coelis sunt, sive quae in terra, usque ad consummationem saeculi permanere decrevit, et quotidie fieri ac renovari iussit per sacerdotum ministerium, sola offerendi ratione diversa, ut salutare uberrimique suae Passionis fructus in homines semper redundarent. Siquidem in incruento Missae sacrificio, quod conspicuo sacerdotum ministerio peragitur, illa ipsa vivifica litatur victima, quae Deo Patri nos reconciliavit, quaeque omnem merendi, placandi, impetrandi ac satisfaciendi vim habens, « illam nobis mortem Unigeniti per mysterium reparat, qui licet resurgens a mortuis iam non moritur, et mors ei ultra non dominabitur, tamen in semetipso immortaliter atque incorruptibiliter vivens pro nobis iterum in hoc mysterio sacrae oblationis immolatur »¹. Atque haec est munda illa oblatio, quam nulla offerentium indignitas ac malitia inquinare unquam potest, et quam Dominus per Malachiam nomini suo, quod magnum futurum esset in gentibus, a solis ortu usque ad occasum, in omni loco, mundam offerendam esse praedixit². Quae quidem oblatio ineffabili prorsus fructuum ubertate redundans praesentem aequae ac futuram vitam complectitur. Ea enim oblatione placatus Deus, gratiam donumque poenitentiae concedens, crimina et

¹ S. Gregor. M. Dialog. lib. 4. c. 58.

² Malach. c. 1.

peccata etiam ingentia dimittit; ac licet peccatis nostris graviter offensus, ab ira ad misericordiam, a iustae animadversionis severitate ad clementiam traducitur; ea temporalium poenarum reatus et obligatio dissolvitur; ea defunctorum in Christo animae, nondum ad plenum purgatae, sublevantur; ea obtinentur quoque temporalia bona, si tamen potioribus non officiant; ea Sanctis, et in primis immaculatae sanctissimaeque Dei Genitrici Virgini Mariae, eximius quidam honor cultusque conciliatur. Quocirca ex Apostolorum traditione divinum Missae sacrificium offerimus « pro communi ecclesiarum pace, pro recta mundi compositione, pro imperatoribus, militibus, sociis, pro iis, qui infirmitatibus laborant, qui afflictionibus premuntur, et universim pro omnibus qui opis indigent, et pro defunctis in purgatorio degentibus; maximum hoc credentes adiumentum illis animabus fore, pro quibus oratio deferretur, dum sancta et perquam tremenda coram iacet victima »¹.

2. Cum igitur nihil sit maius, nihil salutarius, nihil sanctius, nihil divinius incruento Missae sacrificio, quo idem Corpus, idem Deus et Dominus Noster Iesus Christus Deo pro omnium salute in altari per sacerdotes offertur et immolatur, idcirco sancta Mater Ecclesia tanto divino sui Sponsi ditata thesauro nunquam destitit omnem curam, operam, diligentiamque in id conferre, ut tam tremendum mysterium a sacerdotibus, quanta maxima fieri posset, interiori cordis munditia ac puritate perageretur, debitoque sacrarum caeremoniarum ac rituum apparatu cultusque celebraretur, ut ipsius mysterii magnitudo et maiestas vel externa quoque

¹ S. Cyril. Hierosol. Cateches. 23. Mistag. 5 de sacra Liturgia.

specie magis eluceat et fideles ad rerum divinarum, quae in tam admirabili ac venerando sacrificio occultae continentur, contemplationem excitentur. Ac pari sollicitudine studioque ipsa sapientissima Mater nunquam cessavit suos fideles filios commonere, hortari et inflammare, ut ea, qua oportet, pietate, veneratione ac devotione ad hoc divinum sacrificium frequentissime convenirent; praecipiens, ut eidem omnibus de praecepto festis diebus ipsi interesse omnino deberent, animis ad illud oculisque religiosissime intenti, quo divinam exinde misericordiam omniumque bonorum copiam sibi felicissime comparare possent.

3. Iamvero cum omnis Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituatur in iis, quae sunt ad Deum, ut offerat dona et sacrificia pro peccatis, tum pro egregia vestra sapientia apprime cognoscitis, venerabiles Fratres, sacrosanctum Missae sacrificium ab animarum pastoribus esse applicandum pro populo eorum curae commisso, et huiusmodi obligationem ex divino praecepto descendere, iuxta Concilii Tridentini doctrinam, cum idem Concilium disertissimis gravissimisque verbis edoceat, « praecepto divino mandatum esse omnibus, « quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his sacrificium offerre »¹. Notissimae quoque vobis sunt fel. rec. Benedicti XIV, Decessoris Nostri, Literae, die 19 Augusti anni 1744 datae, quibus de hac obligatione copiose sapienterque loquens, ac Tridentinorum Patrum mentem uberius explicans et confirmans, ad omnes controversias, quaestiones dubitationesque amovendas, clare aperteque declaravit et constituit, parochos aliosque omnes animarum curam

¹ Conc. Trid. Sess. 23, c. 1 de ref.

actu habentes debere Missae sacrificium pro populo sibi concredito peragere omnibus Dominicis aliisque de praecepto festis diebus, et illis etiam, quibus ipse in nonnullis dioecesibus dierum de praecepto festorum numerum imminuens permiserat populis in servilia opera incumbere, sed caverat tamen, ut ipsi populi obligationi de sacro audiendo satisfacere deberent².

4. Non mediocri certe iucunditate perfundimur, venerabiles Fratres, cum ex relationibus, quas de vestrarum dioecesium statu summa vestri nominis laude, ac pari animi Nostri gaudio ad Nos, et hanc Apostolicam Sedem, veluti officii vestri ratio postulat, mittendas curatis, agnoscamus, animarum curatores huiusmodi sui muneris obligationem diligenter implere Dominicis et aliis, qui adhuc ex praecepto servantur diebus, quibus Missae sacrificium pro populo sibi tradito celebrare haud omitunt. Sed minime ignoramus, pluribus in locis id a parochis iamdiu praetermitti solere aliis illis diebus, qui antea veluti festi de praecepto erant colendi iuxta Constitutionem felicitis memoriae Urbani VIII, Decessoris pariter Nostri³, et quibus haec Apostolica Sedes, annuens variis sacrorum Antistitum postulationibus, ac prae oculis habens causas rationesque ab ipsis expositas, dum imminuit festos de praecepto dies, non solum permisit, ut populi servilibus operibus vacare possent, verum etiam indulsit, ut ipsi ab obligatione audiendi sacrum essent exempti. Ubi enim haec benigna Sanctae Sedis indulta in lucem prodierunt, statim, plurium regionum parochi existimantes, se hisce diebus ita reductis solutos esse ab obli-

¹ Bened. XIV. lit. encycl. « Cum semper oblatas » die 19 Augusti 1744.

² Urban. VIII. Constit. « Universa per orbem » Idib. Sept. 1642.

gatione peragendi sacrum pro populo, obligationem ipsam implere plane neglexerunt. Hinc porro invaluit consuetudo, ut earundem regionum parochi commemoratis diebus sacrosanctum Missae sacrificium pro populo applicare cessaverint; nec defuere, qui eiusmodi consuetudinem tueri ac defendere non dubitarunt.

Nos igitur de spiritali universi Dominici gregis nobis divinitus commissi bono vel maxime solliciti, ac non parum dolentes ex huiusmodi praetermissione fideles illorum locorum populos maximis spiritalibus fructibus privari, tanti momenti negotio occurrere statuimus, cum praesertim noscamus, hanc Apostolicam Sedem docuisse, parochos diebus festis etiam reductis debere sacrum pro populo celebrare. Et sane quamvis Romani Pontifices Decessores Nostri, enixis sacrorum Antistitum petitionibus ac variis pluribusque populorum indigentis, et gravibus rerum, temporum ac locorum rationibus permoti, festos de praecepto dies imminuendos censuerint, ac simul benigne concesserint, ut populi hisce diebus servilia opera libere exercerent, quin sacrum audire deberent, tamen iidem Praedecessores Nostri in hisce indultis tribuendis integram involatamque legem esse voluerunt, ut scilicet praedictis diebus nihil in ecclesiis unquam innovaretur quoad consuetum divinorum officiorum ordinem et ritum, utque omnia eo prorsus modo peragentur, quo antea peragi solebant, cum enuntiata Urbani VIII Constitutio plene vigeret, qua festi de praecepto dies servandi fuerant praescripti. Ex quo parochi vel facile intelligere poterant, se illis diebus minime expeditos esse ab obligatione applicandi pro populo Missam, quae potissima ritus pars est, animo praesertim reputantes Pontificia Rescripta eo plane, quem prae se ferunt, sensu esse omnino

accipienda, et illa strictissimae esse interpretationis. Accedit etiam, ut haec Sancta Sedes in plurimis peculiaribus casibus de huiusmodi parochorum onere consulta, haud omiserit per suas praesertim Congregationes sive Concilii, sive Fidei Propagandae, sive Sacri Rituum, sive etiam per Sacram Poenitentiarum, saepissime respondere et edicere, parochos eidem oneri esse obnoxios applicandi pro populo Missam illis etiam diebus, qui de festorum ex praecepto dierum numero fuerant sublati.

5. Itaque rebus omnibus maturo examine perpensis, atque in Concilio adhibitibus nonnullis venerabilibus Fratribus Nostri S. R. E. Cardinalibus Nostrae Congregationis Tridentinis decretis tuendis interpretandisque praeposita, hanc vobis, venerabiles Fratres, encyclicam Epistolam scribendam esse censuimus, ut certam et constantem normam legemque constituamus ab omnibus parochis sedulo diligenterque observandam. Quamobrem hisce Literis declaramus, statuimus atque decernimus, parochos aliosque omnes animarum curam actu gerentes sacrosanctum Missae sacrificium pro populo sibi commissio celebrare et applicare debere tum omnibus Dominicis, aliisque diebus, qui ex praecepto adhuc servantur, tum illis etiam, qui ex huius Apostolicae Sedis indulgentia ex dierum de praecepto festorum numero sublati ac translati sunt, quemadmodum ipsi animarum curatores debebant, dum memorata Urbani VIII Constitutio in pleno suo robore vigeat, antequam festivi de praecepto dies imminuerentur et transferrentur. Quod vero attinet ad festos translatos dies, id unum excipimus, ut scilicet, quando una cum solemnitate divinum officium translatum fuerit in Dominicum diem, una tantum Missa pro populo sit a pa-

rochis applicanda, quandoquidem Missa, quae praecipua divini officii pars est, una simul cum ipso officio translata existimari debet.

6. Nunc vero paterni animi Nostrī charitate illorum parochorum tranquillitati prospicere volentes, qui ob assertam consuetudinem memoratis diebus Missam pro populo applicare omiserunt, eosdem parochos ab omnibus quibusque praeteritis omissionibus auctoritate Nostra Apostolica plenissime absolvimus. Et quoniam non desunt animarum curatores, qui peculiare aliquod reductionis, uti dicunt, indultum ab hac Apostolica Sede obtinere, concedimus, ut ipsi huiusce indulti beneficio perfrui pergant iuxta tamen conditiones in indulto expressas, et donec parochorum officium exercuerint in parocciis, quas in praesentiarum regunt et administrant.

7. Dum autem haec statuimus et indulgemus, in eam profecto spem erigimur fore, venerabiles Fratres, ut parochi maiore usque animarum studio et amore incensi huic obligationi applicandi Missam pro populo diligentissime ac religiosissime satisfacere glorientur, serio considerantes uberrimam coelestium praesertim munerum ac bonorum copiam, quae ex hac incruenti divini sacrificii applicatione in christianam plebem eorum curae commissam abunde redundat. Cum vero nos minime lateat, peculiare casus contingere posse, in quibus pro re ac tempore aliqua huius obligationis remissio parochis sit tribuenda, sciat velimus, ab omnibus Nostram Concilii Congregationem unice esse adeundam ad huiusmodi obtinenda indulta, illis dumtaxat exceptis, qui a Nostra Congregatione Fidei Propagandae praeposita pendent, cum opportunas utrique Congregationi contulerimus facultates.

8. Nihil plane dubitamus, venerabiles Fratres, quin pro eximia vestra episcopali sollicitudine omnibus et singulis vestrarum dioecesium parochis, nulla interposita mora, sedulo manifestare velitis, quae in hisce Nostris Literis de eorum obligatione applicandi pro populo sibi commisso sacrosanctum Missae sacrificium suprema Nostra auctoritate confirmamus ac denuo constituimus, volumus, praecipimus et mandamus. Ac persuasissimum quoque Nobis est vos maximam adhibitorum esse vigilantiam, ut animarum curatores hanc etiam sui muneris partem diligenter impleant, ac studiose observent quae a Nobis in hisce Literis statuta atque sancita sunt. Optamus autem, ut harum Literarum exemplar in tabulario episcopalis cuiusque vestrum curiae perpetuo asservetur.

9. Cum autem, ven. Fratres, probe noscatis, sacrosancto Missae sacrificio magnam fidelis populi contineri eruditionem, ne intermittatis unquam parochos praesertim aliosque divini verbi praecones et eos, quibus demandatum est munus erudiendi christianum populum, monere et hortari, ut fidelibus populis tam sancti tamque admirabilis sacrificii necessitatem, praestantiam, magnitudinem, finem, fructus, studiosissime et accuratissime exponant et explicant, ac simul fideles ipsos excitent, inflamment, quo eidem sacrificio ea, qua par est, fide, religione ac pietate frequentissime intersint, ut divinam misericordiam, et omne, quo indigent, beneficiorum genus sibi comparare queant. Neque desinatis omnem operam et industriam impendere, ut vestrarum dioecesium sacerdotes ea morum integritate, gravitate, eaque totius vitae innocentia, sanctitate emineant, quae illos omnino decet, quibus unis datum est divinam consecrare Hostiam, ac tam

sanctum tamque tremendum perficere sacrificium. Quocirca omnes sanctissimo sacerdotio initiatos etiam atque etiam monete, urgete, ut serio meditantes ministerium quod acceperunt a Domino, illud impleant, et continenter memores dignitatis ac coelestis potestatis, qua praediti sunt, virtutum omnium splendore ac salutaris doctrinae laude refulgeant, summaque animi contentione in divinum cultum divinasque res et animarum salutem incumbant, ac seipsos hostiam vivam et sanctam Domino exhibentes, et mortificationem Iesu in suo corpore semper circumferentes, puris manibus et mundo corde placationis Hostiam rite offerant Deo pro sua ac totius mundi salute.

10. Denique nihil Nobis gratius, venerabiles Fratres, quam hac etiam uti occasione, ut iterum testemur et confirmemus praecipuam, qua vos omnes in Domino prosequimur, benevolentiam; ac simul vobis addamus animos, ut maiore usque alacritate pergatis omnes gravissimi pastoralis vestri muneris partes strenue ac sedulo obire et intentissimo studio dilectarum ovium salutem incolumitatique consulere.

11. Pro certo habete, Nos paratissimos esse ad ea omnia libentissime agenda, quae ad maiorem vestram ac dioecesium vestrarum utilitatem procurandam conducere posse noverimus. Interim vero coelestium omnium munerum auspem ac studiosissimae Nostrae in vos voluntatis testem accipite Apostolicam benedictionem, quam intimo cordis affectu vobis ipsis, venerabiles Fratres, cunctisque clericis laicisque fidelibus cuiusque vestrum vigilantiae commissis amantissime impertimur.

Datum Romae apud S. Petrum die 3 Maii anno 1858, Pontificatus Nostri anno duodecimo.

XXI.

Card. Antonelli instructio ad omnes Archiepiscopos, Episcopos aliosque locorum Ordinarios, de dispensationibus super impedimento mixtae religionis quoad promiscua coniugia. — 15 Nov. 1858.

Etsi Sanctissimus Dominus Noster Pius IX Pontifex Maximus gravissimis causis impulsus aliquod immutandum esse censuerit in formula dispensationum, quae ab hac Apostolica Sede conceduntur ad mixta ineunda matrimonia, veluti Amplitudo Tua ex adiecta formula intelliget, tamen idem Summus Pontifex, de Universi Dominici gregis salute, sibi divinitus commissa, vel maxime sollicitus, pro Apostolici Ministerii Sui munere non potest non summo inculcare omnibus Archiepiscopis, Episcopis, aliisque Locorum Ordinariis, ut sanctissima Catholicae Ecclesiae de hisce Coniugiis documenta integra et inviolata religiosissime serventur. Omnes enim norunt, quid ipsa Catholica Ecclesia de huiusmodi Catholicos inter et A catholicos nuptiis constanter senserit, cum illas semper improbaverit, ac tamquam illicitas, planeque perniciosas habuerit, tum ob flagitiosam in Divinis communionem, tum ob impendens catholico coniugi perversionis periculum, tum ob pravam sobolis institutionem. Atque huc omnino pertinent antiquissimi Canones ipsa mixta connubia severe interdicentes, ac recentiores Summorum Pontificum Sanctiones, de quibus Immortalis Memoriae Benedictus XIV loquitur in suis Encyclicis Litteris ad Poloniae Regni Episcopos, atque in celeberrimo opere, quod de Synodo Dioecessana inscribitur.